

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van SPM
de heer J.M.A.F. Steijns

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Vragen ex art. 47 RvO inzake positie
gemeenschapshuizen
BEHANDELD DOOR
GHJM (Ghislaine) Braek, in de

DATUM
20 september 2019
Verz.: 20-09-2019
TELEFOONNUMMER
06 – 46 15 08 51

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2019-20342

E-MAILADRES
Ghislaine.in.de.Braek@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE

Geachte heer Steijns,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de vragen die uw fractie gesteld heeft in het kader van artikel 47 van het Reglement van Orde.

Inleiding

Bij het beantwoorden van de vragen is het belang het volgende in ogenschouw te houden. Er heeft een paar jaar geleden een traject rondom het Integraal Accommodatiebeleid gelopen. Tijdens dat traject bleek dat er behoefte was aan beleid rondom gemeenschapshuizen. Naar aanleiding daarvan is de 'Ondersteuningsregeling Gemeenschapshuizen 2018' opgesteld. Deze regeling is tot stand gekomen aan de hand van een participatief traject met de besturen van de gemeenschapshuizen. Zij hebben daadwerkelijk meegeschreven aan de Ondersteuningsregeling. In het coalitieakkoord (Onbegrensd en ontspannen) staat onder Doelstellingen 2018-2022 (par. 2.2 Sociale en saamhorige stad): "Een kloppend hart in elke buurt: samen met partners faciliteren we algemene laagdrempelige voorzieningen en ontmoetingsplekken zoals huiskamers en buurthuizen." In het traject rondom de kloppende harten worden de gemeenschapshuizen meegenomen.

Vraag 1:

In hoeverre heeft de uitkomst van de pilots in Heer en Daalhof en de themabijeenkomsten met de besturen van de gemeenschapshuizen in 2018 ertoe geleid tot bijstellen van de buurtfunctie van het gemeenschapshuis, en zijn naast de besturen van de gemeenschapshuizen ook de gebruikers c.q. buurtgebonden organisaties zoals buurtnetwerken hierover nader geïnformeerd?

Antwoord 1:

Voor de beantwoording van deze vraag is het belangrijk te kijken naar de bedoeling van de pilots destijds. Hiervoor is de methodiek "Open de deuren, ontmoet de wijk!" toegepast, die Spirato/VKKL in 2016, samen met de gemeente Maastricht, heeft ontwikkeld. Deze methodiek is een belangrijk instrument voor gemeenschapshuizen voor de verankering en doorontwikkeling van hun voorziening. Vervolgens is de methodiek in twee buurten getoetst: Heer en Daalhof.

Onderdeel van de methodiek is een beschrijving van de huidige situatie. Daarbij wordt gekeken naar waar de kracht ligt van het bestuur van het gemeenschapshuis en naar wat men kan ontwikkelen. De uitkomsten hiervan worden (tussen bestuursleden onderling) besproken. Vervolgens wordt gekeken naar de behoeften uit de buurt. Vervolgens wordt de vraag gesteld hoe het bestuur beter bij de behoeften aan kan sluiten. Het peilen van behoeften gebeurt door het verzamelen van bestaande

DATUM
20 september 2019

data vanuit onder andere de beschikbare databases van de gemeente, maar ook door in gesprek te gaan met de buurt.

Daarna wordt de gemeenschap geraadpleegd door het oprichten van een buurtpanel: zowel gebruikers als niet-gebruikers van het gemeenschapshuis nemen hieraan deel. Het buurtpanel dient een afspiegeling te zijn van de inwoners van de buurt, inclusief verenigingen, ondernemers en andere wijkbewoners. Aan het eind wordt er één gezamenlijke score vastgesteld (door bestuur en buurtpanel) en ligt er een profiel van het gemeenschapshuis. Met het door het bestuur en buurtpanel opgestelde profiel in de hand, wordt de gemeenschap gevraagd op welke onderdelen de voorziening moet worden aangepast, zodat deze gaat voldoen aan de (toekomstige) wensen en behoeften van de wijkbewoners. Dit is gebeurd tijdens twee buurtbijeenkomsten. Na het doorlopen van dit proces kan het bestuur van het gemeenschapshuis aan de slag met het doorvoeren van verbeteringen. Dit dient het bestuur dan ook zelf op te pakken (dit geldt ook voor de bijstelling van de buurtfunctie). Overigens zijn de buurtnetwerken betrokken geweest bij de uitvoering van de pilots.

Bekend is dat de besturen van de gemeenschapshuizen in Heer en Daalhof zich bewust zijn geworden van hun positie. In één geval is het bestuur daadwerkelijk aan de slag gegaan. Hier wordt gekeken naar de toekomst en worden partijen uit de buurt betrokken om dit samen te bewerkstelligen. Ook zijn hier, naast de zittende bestuursleden, nieuwe bestuursleden aangetreden die een koers willen varen die (nog) beter aansluit bij de behoefte uit de buurt.

Vraag 2:

Heeft het actualiseren van de gemeentelijke ondersteuning eraan bijgedragen dat het contact met de besturen van de gemeenschapshuizen is geïntensiveerd en het overleg tussen besturen van gemeenschapshuizen en gebruikers is verstevigd?

Antwoord 2:

Ja. Na het actualiseren van de gemeentelijke ondersteuning is het contact daadwerkelijk geïntensiveerd. Besturen van gemeenschapshuizen weten bij de gemeente waar ze moeten zijn als ze vragen hebben. Het contact tussen de besturen van de gemeenschapshuizen en de ambtenaren is goed. Overigens heeft het proces rondom het opstellen van de Ondersteuningsregeling al gezorgd voor een beter en intensiever contact. Dit proces is dan ook heel waardevol gebleken.

Voor informatieve vragen wordt vaak Spirato/VKKL geconsulteerd. Besturen van gemeenschapshuizen zijn overigens zelf verantwoordelijk voor het overleg dat wordt gevoerd met gebruikers.

Vraag 3:

Kunt u aangeven in welke mate en waarvoor besturen van gemeenschapshuizen gebruik maken van het collectief lidmaatschap bij Spirato c.q. dit Limburgs Steunpunt?

Antwoord 3:

In de praktijk wordt Spirato/VKKL door de besturen van gemeenschapshuizen geconsulteerd als er vragen zijn die het gemeenschapshuis betreft. Dit kunnen algemene vragen zijn, echter ook vragen die specifiek betrekking hebben op bijvoorbeeld de bedrijfsvoering.

Het lidmaatschap is met name bedoeld om gemeenschapshuizen een handreiking te bieden door de dialoog tussen de gemeenschap en het bestuur van het gemeenschapshuis te faciliteren. De voornaamste activiteiten van Spirato/VKKL zijn:

- *Inspelen op vragen van leden (via e-mail, telefoon, bezoek op locatie);*

DATUM
20 september 2019

- *Intermediair zijn tussen besturen van gemeenschapsaccommodaties en gemeentelijke organisaties;*
- *Procesondersteuning bieden bij het toekomstgericht maken van voorzieningen;*
- *Kennisdeling door publicaties;*
- *Kennisdeling door het organiseren van bijeenkomsten.*

Vraag 4:

Kunt u aangeven of en in welke mate een sluitende exploitatie afhankelijk is/blijft van commerciële c.q. niet buurtgebonden activiteiten voor het vervullen van de buurtfunctie en de maatschappelijke meerwaarde van gemeenschapshuizen?

Antwoord 4:

Dit verschilt per gemeenschapshuis. Ik kan wel aangeven dat het niet ongewoon is dat er in gemeenschapshuizen commerciële of niet buurtgebonden activiteiten plaatsvinden. Overigens is dit een keuze die het bestuur zelf maakt. Dit is overigens toegestaan. Vaak gebeurt dit omdat de besturen de exploitatie rond moeten krijgen.

Van belang is dat de functie zoals deze omschreven is in de Ondersteuningsregeling Gemeenschapshuizen 2018 voorop staat. De kerntaak van het gemeenschapshuis/buurthuis is een bijdrage leveren aan maatschappelijke activiteiten en vraagstukken in de buurt. Het gemeenschapshuis/buurthuis dient een goede balans te hebben tussen maatschappelijke activiteiten (het primaire doel) en activiteiten die tot inkomsten leiden om zelfstandig te kunnen zijn of worden.

Vraag 5:

Kunt u aangeven in hoeverre toekomstbestendigheid en het betaalbaar blijven c.q. houden is gewaarborgd binnen het doorontwikkelingsproces van de gemeenschapshuizen?

Antwoord 5:

Het eigenaarschap ligt bij het bestuur van het gemeenschapshuis. Van belang is dat er door het bestuur van het gemeenschapshuis wordt gekeken naar de behoefte vanuit de buurt. Aanbod dient aan te sluiten bij de vraag, anders ligt het gevaar van een (te) lage bezettingsgraad en daarmee wellicht tekorten, op de loer. Vanuit veel besturen van gemeenschapshuizen wordt aangegeven dat op dit punt een uitdaging ligt voor de toekomst.

Uit de praktijk is gebleken dat gemeenschapshuizen erg divers zijn, evenals de problemen waar ze tegenaan lopen. De zelfstandige besturen geven elk op hun eigen wijze invulling aan de maatschappelijke taak. Ook is gebleken dat sommige besturen meer hulp vragen dan andere besturen. Daarbij komt dat de hulpvragen kunnen verschillen.

In het coalitieakkoord (Onbegrensd en ontspannen) staat, zoals reeds in de inleiding vermeld, onder Doelstellingen 2018-2022 (par. 2.2 Sociale en saamhorige stad): "Een kloppend hart in elke buurt: samen met partners faciliteren we algemene laagdrempelige voorzieningen en ontmoetingsplekken zoals huiskamers en buurthuizen."

In 2019 wordt geïnventariseerd in welke buurten en op welke wijze momenteel een kloppend hart aanwezig is. Zo zijn er bijvoorbeeld 17 gemeenschapshuizen en 14 huiskamers in verschillende buurten. Sommige buurten hebben een gemeenschapshuis én een huiskamer, soms op 1 locatie, soms op verschillende locaties. Tevens wordt onderzoek gedaan naar de behoeften op dit vlak in elke buurt en de mogelijkheden om deze te realiseren. Daarbij wordt ook aansluiting gezocht bij de ambities en aanpak voor de burgerbegroting en –participatie. Op basis van deze inventarisatie volgt

DATUM
20 september 2019

in 2020 een voorstel ter verdere stimulering van het kloppend hart, welke vervolgens zal worden uitgewerkt met een plan van aanpak ter realisatie.” In het traject rondom de kloppende harten worden de gemeenschapshuizen meegenomen en volgt een verdieping op dit onderwerp. In het traject zal ook antwoord worden gegeven op de praktische vragen die gemeenschapshuizen hebben. Toekomstbestendigheid, bestuurskracht en betaalbaarheid zijn belangrijke thema's in het traject rondom de kloppende harten.

Vraag 6:

Kunt aangeven of de ondersteuningsregeling in het algemeen en de hierin opgenomen algemene bepalingen in het bijzonder (o.a. over de bestuursamenstelling, de verklaring omtrent gedrag, de administratie voering en de algemene toegankelijkheid van de gemeenschapshuizen) de bestuurskracht van de stichtingsbesturen heeft versterkt, en zo ja in welke mate?

Antwoord 6:

De Ondersteuningsregeling biedt duidelijkheid over de manier waarop besturen steun kunnen krijgen van de gemeente op het moment dat de bestuurskracht in het geding is.

Het versterken van de bestuurskracht hangt samen met een heleboel factoren, waaronder de factoren die in de vraag gesteld worden. Ook het proces om te komen tot de Ondersteuningsregeling Gemeenschapshuizen 2018 heeft ervoor gezorgd dat de bestuurskracht versterkt wordt. Immers, de besturen hebben moeten nadenken over hun eigen bestuur, hun werkwijze, hun problemen, de toekomst. De verantwoordelijkheid hier ook daadwerkelijk iets mee te doen ligt bij de besturen zelf. Overigens kost het veranderen van de bestuurskracht tijd.

Vraag 7:

Zijn de themabijeenkomsten in 2018 aanleiding geweest voor het wijzigen c.q. bijstellen van de ondersteuningsregeling?

Antwoord 7:

Graag geef ik u, ter inleiding op dit antwoord, een toelichting op het Overleg Orgaan Gemeenschapshuizen Maastricht (OOG). Vanuit verschillende besturen in Maastricht kwam de vraag (in het traject rondom het opstellen van de Ondersteuningsregeling Gemeenschapshuizen 2018) om te onderzoeken of een OOG in Maastricht haalbaar zou zijn. Medio 2018 leek de tijd rijp om het OOG op te starten. Het doel zou moeten zijn om de accommodaties onderling te organiseren en op die wijze een collectief te vormen als samenwerkingspartner van de Gemeente Maastricht. Hierdoor zou het voor de gemeente gemakkelijker worden om beleid te formuleren voor de genoemde groep. Bovendien zou het voor de gemeenschapsaccommodaties makkelijker worden om onderling kennis en ervaringen uit te wisselen. De gemeente heeft destijds aangegeven dit proces graag te willen faciliteren.

Spirato/VKKL is daarop begonnen met 'onderzoeken of er behoefte is aan een Overleg Orgaan Gemeenschapshuizen'. Spirato/VKKL zou zorgdragen voor het organiseren van de bijeenkomsten. In eerste instantie was het de bedoeling om in twee themabijeenkomsten alle besturen aan tafel te krijgen. De opkomst bij de eerste bijeenkomst lag op 50%, maar het draagvlak voor de oprichting van een OOG was groot. Vanwege de lage opkomst bij de tweede bijeenkomst, is (in overleg met de gemeente) besloten deze bijeenkomst te vervangen door bezoeken aan alle 17 gemeenschapshuizen. Spirato/VKKL heeft deze bezoeken afgelegd om te bezien of een daadwerkelijke start van het OOG haalbaar is. Uit de individuele gesprekken met besturen bleek dat het draagvlak voor OOG meer dan ruimvoldoende aanwezig is.

Er spelen echter meer zaken die door de besturen als 'meer urgent' worden gezien (bijvoorbeeld de

DATUM
20 september 2019

exploitatie). Het OOG richt zich echter op accommodatie overstijgende zaken en is niet bedoeld om de interne bedrijfsvoering van het individuele gemeenschapshuis te bespreken. De bedrijfsvoering varieert immers sterk per gemeenschapshuis.

Het doel van het OOG is vooral gericht op zaken waar je als collectief van gemeenschapshuizen voordelen kunt halen, dus dat wat de levensvatbaarheid van de individuele gemeenschapshuizen vergroot en verstevigt.

Er heeft tot op heden één bijeenkomst van het OOG plaatsgevonden. Deze bijeenkomst is geen aanleiding geweest voor het wijzigen c.q. bijstellen van de Ondersteuningsregeling Gemeenschapshuizen 2018. In het verdere traject zal gekeken worden of er daadwerkelijk genoeg animo is om de bijeenkomst een vervolg te geven.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,
Wethouder Zorg, Welzijn, Gezondheid en Diversiteit,

Mara de Graaf.

Vragen ex art. 47 RvO